

Leren door Probe(ren)

Een volkswijsheid waarmee we allemaal, privé en in ons vakgebied, ervaring hebben, is dat je leert met vallen en opstaan, of in iets andere woorden “leren door proberen”. Proberen kan hierbij ook worden gelezen in de betekenis van onderzoeken.

Ontwerpen gebeurt met name op basis van ervaring, inzicht, kennis en creatieve (liefst) innovatieve ideeën. Een van de meer effectieve manieren om in ons vakgebied ervaring expliciet te maken, is door middel van zogenaamde post-occupancy evaluatie (POE); m.a.w. een tijd na oplevering gaan kijken en evalueren wat er uiteindelijk terecht is gekomen van de oorspronkelijke ideeën.

In het Verenigd Koninkrijk is, gesteund door de overheid en CIBSE (Chartered Institution of Building Services Engineers), de zustervereniging van TVVL, gedurende de periode 1995 – 2001 een groot aantal POE studies uitgevoerd in als goed bekend staande commerciële en openbare gebouwen. De resultaten van dit zogenaamde Probe project zijn over de jaren gepubliceerd in een groot aantal artikelen in Building Services Journal, de Britse pendant van TVVL Magazine.

Het belangrijkste doel van het Probe project was om terugkoppeling te krijgen met betrekking tot algemene en specifieke succesfactoren in het ontwerp, de uitvoering, het beheer en het gebruik van de onderzochte gebouwen, alsmede met betrekking tot ondervonden moeilijkheden en wellicht teleurstellingen. Binnen het Probe project is ook gekeken naar mogelijkheden voor meer wijdverbreide toepassing van POE studies als een stuk kwaliteitsbewaking voor de bouwindustrie en voor de opdrachtgevers.

TVVL Magazine prijst zich gelukkig om een serie samenvattende artikelen over het Probe project te mogen publiceren. Deze uitgave van TVVL Magazine bevat het eerste inleidende artikel in deze reeks. In de drie volgende nummers komen achtereenvolgens de technische aspecten, energieprestaties en bewonersbevindingen in de onderzochte gebouwen aan de orde. In het vijfde en laatste artikel in de reeks worden een aantal algemene conclusies getrokken en wordt ingegaan op de implicaties van de studie.

Een aanzienlijk deel van het Verenigd Koninkrijk heeft een met Nederland vergelijkbaar klimaat en bouwwijze. Het ligt dan ook voor de hand te veronderstellen dat een groot deel van de resultaten voor Nederland zeker relevant zal zijn. Overigens zijn er ondertussen ook in Nederland POE studies geweest of gaande; o.a. door het Probe team en door TNO Bouw. Een van de leden van het Probe team (Adrian Leaman) is zelf enkele jaren in Nederland werkzaam geweest.

Dit wordt wellicht een ongebruikelijke serie artikelen voor TVVL Magazine, enerzijds vanwege het onderwerp, en anderzijds omdat de artikelen niet naar het Nederlands vertaald zijn. De redactie en redactieraad van TVVL Magazine nodigen u dan ook van harte uit om uw visie hierover kenbaar te maken.

Namens de redactie en redactieraad van TVVL Magazine wens ik u een interessante en wellicht leerzame ervaring met de komende serie Probe artikelen.

Doc.dr.ir. Jan Hensen
Center for Building & Systems TNO – TU/e